

Fullmäktige 20.05.2024 § 36

§ 36

Motion om att utarbeta ett separat tillgänglighetsprogram

Beredning och upplysningar:
Kiviniitty Sirkku

fornamn.efternamn@esbo.fi
Telefon 09 816 21

Förslag

Föredragande
Stadsstyrelsen

Fullmäktige antecknar redogörelsen för kännedom som svar på Johanna Värmäläs och Liisa Kivekäs m.fl. motion 26.4.2021 om att utarbeta ett separat tillgänglighetsprogram och konstaterar att motionen är slutbehandlad.

Behandling

Värmälä lämnade understödd av Kerola följande förslag till hemställen:

Fullmäktige hemställer att Esbo påskyndar uppdateringen av tillgänglighetsprogrammet så att det bättre motsvarar de nuvarande utvecklingsbehoven.

Efter avslutad diskussion konstaterade ordföranden att stadsstyrelsens förslag hade godkänts enhälligt.

Ordföranden frågade om Värmäläs förslag till hemställen kan godkännas enhälligt. Eftersom ingen motsatte sig förslaget, konstaterade ordföranden att fullmäktige godkänt det enhälligt.

Beslut

Fullmäktige:
Stadsstyrelsens förslag godkändes enhälligt.

Dessutom godkändes följande hemställen:

Fullmäktige hemställer att Esbo påskyndar uppdateringen av tillgänglighetsprogrammet så att det bättre motsvarar de nuvarande utvecklingsbehoven.

Redogörelse

Motion

Johanna Värmälä och Liisa Kivekäs samt 16 andra ledamöter lämnade 26.4.2021 en motion om att utarbeta ett separat tillgänglighetsprogram:

Motion om att utarbeta tillgänglighetsprogrammet Ett tillgängligt Esbo

Esbo har haft ett tillgänglighetsprogram ända till år 2020. Uppföljningsgruppen som utarbetat slutrapporten om tillgänglighetsprogrammet Ett tillgängligt Esbo 2020 föreslår att

tillgänglighetsarbetet fortsätter genom programverksamhet. Gruppen konstaterar också att programmet ska vara kopplat till utvecklingen av välfärden och serviceverksamheten. Hanteringen av frågor som gäller tillgänglighet kräver samordning, eftersom tillgängligheten berör olika sektorer och ett flertal aktörer. Dessutom ska lösning av de problem som uppdagas och utvecklingsobjekten beaktas i verksamhetsplanerna och

budgetarna. Det systematiska arbetet för att främja tillgängligheten ska utföras på ett användarorienterat sätt. Användargrupperna samt representanterna för organisations- och företagsverksamhet ska delta i arbetet med tillgänglighetsprogrammet.

På basis av det ovannämnda föreslår vi undertecknade att Esbo utarbetar

ett nytt tillgänglighetsprogram i samarbete med olika aktörer.

I fullmäktige 25.4.2022 återremitterades ärendet för ny beredning efter omröstning.

Svar på motionen

Enligt Berättelsen om Esbo är målet att tjänster ska ordnas på ett högklassigt, tillgängligt och effektivt sätt, och att staden utvecklar dem tillsammans med invånarna och kunderna. I Berättelsen om Esbo konstateras att alla stadscentrum i Esbo bildar trivsamma och trygga centrum för boende, tjänster och arbetsplatser. Tjänsteutbudet är gott och det finns möjligheter till inspirerande fritidsverksamhet och naturupplevelser som är tillgängliga och lätta att nå.

I Esbo planeras, underhålls och byggs en tillgänglig omgivning. Tillgänglighet beaktas i planläggning, i nya offentliga byggnader, i ombyggnadsprojekt och i allmänna områden. Tillgänglighet ingår i planeringen av allt byggande.

I Esbo förverkligas tillgängligheten på ett förvaltningsövergripande sätt som en del av sektorernas och resultatenheterernas permanenta verksamhet. Praxis och processer vid genomförandet av tillgängligheten är etablerade och de preciseras när omvärlden förändras och utifrån den respons som fåtts.

Utgångspunkten för planeringen av tillgängligheten är lösningar som lämpar sig för alla (Design for All). Dessutom görs individuella anpassningar vid behov. Det centrala i främjandet av tillgängligheten är användarorientering och samarbete med olika intressentgrupper, såsom rådet för personer med funktionsnedsättning, äldrerådet, organisationer och företagsaktörer, samt främjande av samarbete mellan olika aktörer.

Tillgängligheten beaktas när ny detaljplanering inleds.

Förutsättningarna för tillgänglighet bedöms bland annat i en utredning av nuläget. Det planerade nya detaljplaneområdets lämplighet för det avsedda användningsändamålet undersöks. Om detaljplanen bereds på markägarens initiativ, ska man vid behov diskutera projektets lämplighet med markägaren med tanke på tillgängligheten.

Avsikten är att alltid placera offentliga tjänster på tillgängliga platser invid goda kollektivtrafikförbindelser. Vid behov förutsätts till exempel att hissar installeras, om det inte finns obehindrad passage på grund av höjdförhållandena.

Tillgängligheten har redan länge varit en del av planläggning och trafikplanering. Samarbete bedrivs med andra förvaltningar, framtida aktörer och organisationer för personer med funktionsnedsättning. De

planprojekt som är viktigast med tanke på tillgängligheten (stadscentrum, tjänstekoncentrationer, specialbostäder) ska presenteras för arbetsgruppen Vi bygger för alla (Rakennetaan kaikille) inom rådet för personer med funktionsnedsättning. Områden med specialnivå för tillgänglighet märks ut på kartor och till exempel i de nya detaljplanerna ägnas särskild uppmärksamhet åt utrymmesreserveringar för stora fordon för rörelsehindrade på platser för lämning och hämtning.

Tillgänglighetsförfordningar och tillgänglighetsanvisningar som ska iakttas inom Esbo lokaler

Bestämmelser om tillgänglighet vid planering och byggande finns i Miljöministeriets förordning om säkerhet vid användning av byggnader och i förordningen om byggnaders tillgänglighet. I Esbo lokalers objekt följs den heltäckande handboken Esteetön rakennus ja ympäristö (tillgänglig byggnad och miljö), som utarbetades på basis av de ovannämnda förordningarna och Miljöministeriets anvisning om byggnaders tillgänglighet, i samarbete mellan Rakennustieto och Miljöministeriet år 2019. I Esbo lokalers egen handbok om tillgängligt byggande har sammanställts sådana faktorer som kompletterar Rakennustietos och Miljöministeriets handbok och som ska beaktas i Esbo lokalers objekt. Tillgängligheten beaktas också bland annat i stadens anvisning för planering av daghemsfunktioner, anvisning för planering av skolgårdar och anvisning för planering av skyltar.

Tillgänglighet vid planering och byggande av allmänna områden, stadsteknikcentralen

Tillgängligheten på gatuområden och i andra allmänna områden styrs med typritningar som finns på stadsteknikcentralens webbplats. I Esbo används så kallade Suraku-kort med allmänna anvisningar för planering, byggande och underhåll av tillgängliga offentliga utomhusområden. Esbo har också deltagit i utarbetandet av anvisningen för planering av en tillgänglig stationsmiljö SUJUVA, som är en visualiserad sammanställning av föreskrifter, anvisningar och rekommendationer inom tillgänglighet. Syftet med anvisningen SUJUVA är att styra planerarna i valet av tillgängliga lösningar samt att hjälpa till att upprätthålla tillgängligheten i lokalerna.

Tillgänglighet inom byggnadstillsynen

Syftet med det förberedande skedet inom byggnadstillsynen är att styra planeringen av projekt på ett förutsägbart sätt så att bestämmelserna om tillgänglighet beaktas. I det förberedande skedet förs en förhandsförhandling enligt Topten-praxisen för byggande och i projekt med särskild tillgänglighet förs en separat förhandling också mellan tillgänglighetsexperten och tillståndshandläggaren.

Den som påbörjar ett byggprojekt ska se till att byggnaden och dess gårdsområde och vistelseområden planeras och byggs på det sätt som deras användningsändamål, antalet användare och våningstal förutsätter, så att tillgängligheten och användbarheten beaktas särskilt med tanke på barn, äldre och personer med funktionsnedsättning. (117 e § Tillgänglighet i markanvändnings- och bygglagen)

Huvudplaneraren av ett byggprojekt svarar för att planerna uppfyller kraven i statsrådets förordning om byggnaders tillgänglighet. Huvudritningarna och planen över gården innehåller beteckningar enligt användningsändamålet.

I det skede då tillståndet handläggs fyller huvudplaneraren i blanketten för planering och tillsyn av tillgänglighet och lämnar in dem som bilagor till tillståndsansökan (i större projekt än småhus). Dessutom gör huvudplaneraren en tillgänglighetsutredning för objekt med särskild tillgänglighet.

I projekt med särskild tillgänglighet presenterar huvudplaneraren projektet för arbetsgruppen Vi bygger för alla, inom rådet för personer med funktionsnedsättning, som ger ett utlåtande. I fråga om objekt med särskild tillgänglighet och andra särskilda projekt utfärdas i allmänhet också tillståndsbestämmelser. Om planerna innehåller avvikelser från bestämmelserna ska de läggas fram och motiveras i samband med ansökan om tillstånd. Byggnadstillsynen bedömer om avvikelserna är ringa och om tillstånd kan beviljas.

Att tillgängligheten genomförs som planerat säkerställs genom ett besök på byggplatsen innan byggnaden tas i bruk. Tillsyn av tillgänglighet:

- Huvudplaneraren granskar och fyller i blanketten för planering och tillsyn av tillgänglighet.

- Vid objekt med särskild tillgänglighet görs ett besök på byggplatsen, där huvudplaneraren, tillgänglighetsexperten och tillståndshandläggaren samt en representant för arbetsgruppen Vi bygger för alla deltar.

- Vid objekt med särskild tillgänglighet utarbetar huvudplaneraren en promemoria med iakttagelser om eventuella punkter som ännu ska rättas till.

- När de brister som antecknats i promemorian har åtgärdats ska huvudplaneraren komplettera promemorian med fotografier och sin underskrift samt skicka promemorian till den byggnadsinspektör som ansvarar för ibruktagandet. (ePermit)

Tillgänglighetsexpert

Tillgänglighetsexperten har till uppgift att samordna tillgängligheten inom stadsmiljösektorns verksamhetsområde. Tillgänglighetsexperten handleder experter inom sektorn i frågor som gäller tillgänglighet och deltar i styrningen av planering och byggande inom detaljplaneringen, gatu- och parkplaneringen samt handläggningen av bygglov.

Tillgänglighetsexperten har också som uppgift att följa upp prestationerna för förverkligandet av tillgänglighet, att utveckla informationstjänster och rådgivning som främjar tillgängligheten för invånarna samt att öka utbildning och information för personalen.

Tillgänglighetsexperten var representant för sitt ansvarsområde i rådet för personer med funktionsnedsättning och äldrerådet samt en länk till arbetsgruppen Vi bygger för alla, inom rådet för personer med funktionsnedsättning.

Tillgänglighet och åtkomlighet i tjänster och program

Det är ytterst viktigt att tillgängligheten och åtkomligheten förverkligas inom alla sektorer. Tillgänglighetsexperten stöder tillgänglighetsarbetet inom andra sektorer och resultatenheter och deltar i styrningen av planeringen och byggandet inom stadens egna projekt, såsom skolor och daghem. Tillgänglighet och åtkomlighet beaktas i stadens tjänster. Tillgängligheten beaktas också vid upphandling och projektifiering av kommunala tjänster som köps utifrån.

Främjandet av tillgänglighet och åtkomlighet är också en del av stadens program och planer. Åtgärdsplanen för jämlikhet och likabehandling i tjänster 2023–2025 innehåller flera åtgärder som främjar tillgänglighet och åtkomlighet och vars genomförande följs upp. Ett av målen med

planen är att främja omfattande och funktionell tillgänglighet i livsmiljön, boendet och tjänsterna. Vid genomförandet av åtgärderna inom välfärdsplanerna per åldersgrupp beaktas likabehandling, tillgänglighet och åtkomlighet samt olika befolkningsgruppers behov.

Tillgänglighetsarbetet har etablerats i stadens verksamhet

Det användarorienterade utvecklingsarbetet för tillgänglighet och åtkomlighet utgör fortlöpande, daglig och planmässig verksamhet i Esbo. De problem som uppstår löses som en del av det grundläggande arbetet. Tillgänglighet förverkligas på ett omfattande sätt vid olika resultatenheter. Användarnas erfarenheter samlas in med hjälp av olika metoder och anvisningar uppdateras vid behov. För uppföljningen av prestationerna utvecklas mätare som utnyttjas i arbetet med att utveckla tillgängligheten. Tillgänglighetsexperten utvecklar och stöder samarbetet mellan olika resultatenheter och upprätthåller nätverksarbetet. Tillgänglighetsexperten deltar i rådet för personer med funktionsnedsättning och äldrerådet och främjar beaktandet av rådets arbete i stadens tillgänglighetsarbete. Informationstjänsten för tillgänglighet utvecklas så att det är lätt att få information om tillgänglighet. Tillgänglighetsutbildning för personalen och förståelse för användarorienterad tillgänglighet ökas och kompetensen säkerställs.

Tillgänglighetsarbetet har etablerats som en del av stadens verksamhet. Tillgänglighetsprogrammet kommer att uppdateras så att det bättre motsvarar de nuvarande utvecklingsbehoven.

Beslutshistoria

Stadsstyrelsen 29.4.2024 § 96

Förslag

Stadsmiljödirektör Isotalo Olli

Stadsstyrelsen föreslår att fullmäktige antecknar redogörelsen för kännedom som svar på Johanna Värmäläs och Liisa Kivekäs m.fl. motion 26.4.2021 om att utarbeta ett separat tillgänglighetsprogram och konstaterar att motionen är slutbehandlad.

Beslut

Stadsstyrelsen:
Föredragandens förslag godkändes enhälligt.

Stadsstyrelsen 13.2.2023 § 52

Förslag

Stadsmiljödirektör Isotalo Olli

Stadsstyrelsen föreslår att fullmäktige antecknar redogörelsen för kännedom som svar på Johanna Värmäläs och Liisa Kivekäs samt 17 andra ledamöters motion 26.4.2021 om att utarbeta ett separat tillgänglighetsprogram och konstaterar att motionen är slutbehandlad.

Behandling

Ordföranden föreslog understödd av Guzenina att ärendet bordläggs.

Efter avslutad diskussion frågade ordföranden om ordförandens förslag kan godkännas enhälligt. Eftersom ingen motsatte sig detta, konstaterade ordföranden att stadsstyrelsen hade godkänt förslaget.

Beslut

Stadsstyrelsen:
Ärendet bordlades enhälligt.

Förslag

Stadsmiljödirektör Isotalo Olli

Stadsstyrelsen föreslår att fullmäktige antecknar redogörelsen för kännedom som svar på Johanna Värmäläs och Liisa Kivekäs samt 17 andra ledamöters motion 26.4.2021 om att utarbeta ett separat tillgänglighetsprogram och konstaterar att motionen är slutbehandlad.

Behandling

Guzenina föreslog understödd av ordföranden att ärendet bordläggs.

Efter avslutad diskussion frågade ordföranden om Guzeninas förslag kan godkännas enhälligt. Eftersom ingen motsatte sig detta, konstaterade ordföranden att stadsstyrelsen hade godkänt förslaget.

Beslut

Stadsstyrelsen:
Ärendet bordlades enhälligt.

Fullmäktige 25.4.2022 § 56

Förslag

Stadsstyrelsen

Fullmäktige antecknar redogörelsen för kännedom som svar på Johanna Värmäläs och Liisa Kivekäs samt 17 andra ledamöters motion 26.4.2021 om att utarbeta ett separat tillgänglighetsprogram och konstaterar att motionen är slutbehandlad.

Behandling

Värmälä föreslog understödd av Kivekäs att ärendet återremitteras med följande motiveringar:

”Fullmäktige återremitterar ärendet för ny beredning så att man i svaret kan beakta utlåtandet av rådet för personer med funktionsnedsättning och dess arbetsgrupp Vi bygger för alla (Rakennetaan kaikille).”

Ordföranden konstaterade att det hade lämnats ett understött förslag om återremiss och att de följande inläggen därför ska gälla remissförslaget.

Efter avslutad diskussion om återremiss konstaterade ordföranden att det krävs omröstning.

Ordföranden föreslog att de som understöder förslaget om återremiss röstar ”ja” och de som motsätter sig förslaget röstar ”nej”.

Fullmäktige godkände ordförandens förslag till röstningsordning.

Fullmäktige godkände remissförslaget med 39 röster mot 33 och 2 blanka. Röstningslistan bifogas till protokollet.

Ordföranden konstaterade att fullmäktige har beslutat att remittera ärendet för ny beredning.

Beslut

Fullmäktige:
Ärendet återremitterades för ny beredning så att man i svaret kan beakta utlåtandet av rådet för personer med funktionsnedsättning och dess arbetsgrupp Vi bygger för alla (Rakennetaan kaikille).

Förslag

Stadsmiljödirektör Isotalo Olli

Stadsstyrelsen föreslår att fullmäktige antecknar redogörelsen för kännedom som svar på Johanna Värmäläs och Liisa Kivekäs samt 17 andra ledamöters motion 26.4.2021 om att utarbeta ett separat tillgänglighetsprogram och konstaterar att motionen är slutbehandlad.

Behandling

Föredragandens ändringar på mötet har beaktats i protokollet.

Beslut

Stadsstyrelsen:
Föredragandens förslag godkändes enhälligt.

Beslutshistoria**Bilaga****Tilläggsmaterial**

- Valtuustoaloite esteettömyysohjelman tekemiseksi
- Valtuustoaloite erillisen esteettömyysohjelman laatimiseksi 200422 Lausunto Evane ja RAKA

För kännedom